

Yttrande

M2021/02118

2022-02-07

Miljödepartementet

103 33 Stockholm

En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter

Remissvar från Håll Sverige Rent

Det är mycket glädjande att man i utredningens början skriver att ett av promemorians syften är att minska nedskräpningen, det krävs långsiktiga åtgärder på flera områden för att komma till rätta med problematiken med nedskräpning. Ett av dessa områden är att se till att det i samband med återvinning av förpackningar inte skräpas ner. Många har vittnat om nedskräpning runt dagens återvinningsstationer, så att man i promemorian adresserar problemet med nedskräpning är mycket positivt. Nästa steg är att tillsätta åtgärder för att säkerställa att nedskräpning inte sker.

Håll Sverige Rent instämmer med promemorian om att nedskräpning runt dagens insamlingssystem har varit ett stort problem under lång tid. Det finns självklart exempel där det ser bättre ut men tyvärr är det på många av dessa platser omfattande nedskräpning.

Håll Sverige Rent menar också att en konsekvent återvinning i offentlig miljö kan vara ett bra sätt att öka återvinningsgraden av olika material. Att vara konsekvent och därmed inte ge alternativet att slänga skräp osorterat kommer i sig vara en utbildande faktor och kommer med största sannolikhet leda till ökad återvinningsgrad, såväl hemma som i offentlig miljö, av flera olika material. För att implementeringen av förslaget ska bli effektiv kommer informationsinsatser, både om sortering av material och nedskräpningens negativa konsekvenser att krävas.

7.16 Förpackningsavfall samlas sällan in i utemiljöer där många människor vistas

Håll Sverige Rent vill understryka vikten av att man i samband med insamling av förpackningsavfall säkerställer att nedskräpning inte kan förekomma. Promemorian hänvisar till en promemoria från 2018 som visar att problemen med nedskräpning i

samhället har ökat och att det är vanligt att det skräp som bidrar till nedskräpning kommer från förpackningar. Tyvärr ser vi även i våra senare mätningar att trenden med ökad nedskräpning fortsätter. Oavsett var ansvaret för insamlingen av förpackningarna ligger, krävs det att åtgärder vidtas för att nedskräpning i samband med dessa inte ska kunna förekomma. Mängden förpackningar och beteendet med att äta i farten minskar inte – därmed även tillgången på skräp.

Det är även av stor vikt att placeringen av kärlen är väl planerade för att träffa konsumentens beteendemönster och därmed uppmuntra till att avfallet hamnar rätt. Håll Sverige Rent vill att kommunerna har strategiska planer för hantering av papperskorgar.

9.5.1 Kommunal insamling av förpackningsavfall från hushåll och vissa verksamheter

I och med att nedskräpning ofta förekommer på insamlingsstationer kan fastighetsnära insamling vara en väg att minska nedskräpningen. Att kommunen nu får ansvar för insamling kan innebära att kommunens kostnader för renhållning minskar.

Kommunerna får i praktiken ofta stå för kostnaden för renhållning runt nedskräpade återvinningsstationer, liksom på offentliga platser där producenterna inte erbjuder någon utsorteringsmöjlighet.

Det är viktigt att det blir tydligt vems ansvar det är att samla in och transportera bort avfallet, samt att se till att nedskräpning inte förekommer på platser där avfallet samlas in eller i samband med borttransport.

Kommunen bör ansvara för information till avfallsinnehavarna

Det är bra att kommunerna ska stå för information till avfallsinnehavarna och att detta skapar möjlighet att ta hänsyn till lokala förhållanden. I samband med avfallsinnehavarna informeras anser Håll Sverige Rent att man även bör informera om nedskräpning och vilka negativa konsekvenser det har för miljön.

Problematiken med dumpning behöver åtgärdas. Då det idag är problem med dumpning på obevakade insamlingsstationer finns risken att dumpningen flyttas till andra platser då insamlingsstationerna försvinner när man övergår till fastighetsnära insamling. Information om miljökonsekvenserna med dumpning samt hur avfallet ska sorteras bör finnas tillgänglig för privatperson såväl som företag. Vi får ofta rapporter om att t.ex. byggmaterial dumpas i skogsområden eller vid insamlingsstationer. Man bör därför se över hur man kan underlätta och informera om hur materialet ska tas om hand.

9.6.5 Insamling på allmän plats

Det är glädjande att promemorian föreslår att sortering av avfall ska ske även i offentlig miljö. Vi tror, i enlighet med utredningen, att sorteringsgraden kommer att öka när insamling i offentlig miljö införs i större utsträckning. Att sortering i offentlig miljö införs i samband med att hushållsnära sortering införs, tror vi kommer att ge bättre effekt och öka sorteringsgraden av olika material. Det är bättre ur pedagogisk synvinkel och borde få fler att tänka till varje gång de ska göra sig av med avfall. Om enda alternativet är att sortera avfallet kommer sorteringsgraden med största sannolikhet att öka under kommande år då fler och fler lär sig hur avfallet ska hanteras. Dock måste man räkna med en omställningsperiod för konsumenterna, att förändra beteende tar tid och kräver att konsumenten får information om hur hen ska agera. Långsiktiga och riktade kommunikationsinsatser krävs för att förändra beteende.

9.7.5 Producentansvarsorganisationens ansvar att informera om utsortering och insamling

Då ett av promemorian syften är att minska nedskräpningen anser Håll Sverige Rent att producentansvarsorganisationerna ska säkerställa att man i informationen om utsortering och insamling även inkluderar information om nedskräpning och dess negativa konsekvenser för att minska risken att skräp kommer ut i naturen.

9.11 Finansiering av kommunernas insamlings- och informationsansvar

I finansieringen av kommunernas insamling och informationsansvar bör producenterna även stå för kostnaderna för information om nedskräpning som kan förekomma. Förebyggande arbete, i form av utbildning och informationsinsatser, krävs för att minska risken för nedskräpning.

Man bör därför säkerställa finansiering av städning vid uppställningsplatser för materialåtervinning på platser där mycket materialavfall finns, men även att finansiering av förebyggande arbete finns.

11.17.3 Fastighetsnära insamling vid hushåll kan minska buller och nedskräpning

Håll Sverige Rent instämmer i vad som står i promemorian om att nedskräpningen kan minska vid fastighetsnära insamling. Dock bör man vara uppmärksam på om nedskräpning uppstår vid andra platser när man inför ett nytt system och vara beredd på att vidta åtgärder.

Vänliga hälsningar

A handwritten signature in black ink that reads "Johanna Ragnartz". The signature is written in a cursive style with a large initial 'J'.

Johanna Ragnartz

VD, Håll Sverige Rent